

Ив. Пастуховъ

Римската власт на Дунава.

* * *

Римлянитѣ взели много сериозни мѣрки да си затвърдятъ властѣта на р. Дунавъ още преди царъ Траяна. Тѣ довели тукъ войски отъ Италия и отъ други мѣста на брой повече отъ 50,000 души. Тѣзи войски били раздѣлени на голѣми и малки части, конни и пехотни. Голѣмитѣ части се казвали **легиони** и имали до 6,000 войници въ всѣки легионъ. По-малкитѣ пехотни части се наричали **кохорти** и имали отъ 500—1000 войника, колкото сегашенъ полкъ. Коннитѣ части се наричали **алии**, и всѣка алия имала до 500 войника.

Войниците говорѣли латински езикъ и били римски граждани. Нѣкои отъ тѣхъ били заселени при стари тракийски поселения, а други въ свободни мѣста. Гледали мѣстото, дето се поселватъ, да е удобно за отбрана и за нападение. Но гледали и да е угодно на самитѣ богове. За това, преди да почнатъ да строятъ, свещеникъ се спиралъ въ него, принасялъ жертва и гледалъ да не би да се явятъ лоши признаци. Ако гаданието му се завършвало благополучно, начертавалъ кръстовиденъ знакъ и давалъ благословия да почнатъ да строятъ жилища по посока на дветѣ линии на кръста. Създавалъ се по този начинъ **воененъ лагеръ**, който билъ ограденъ съ здрави стени отъ камъни, тухли и хоросанъ. Войниците живѣли въ лагера.

Вънъ отъ лагера дохождали да живѣятъ занаятчи, търговци, прислужници, мжже, жени и други. Тѣ се разполагали до самитѣ стени и доставяли всичко потребно на войниците. И понеже войската оставала да живѣе на едно и сѣщо мѣсто много години, затова и лагерътъ съ поселището наоколо се превръщали въ градъ. Ако мѣстото било добро за търговия, градътъ се разраствалъ и ставалъ богатъ и прочутъ.

Така по Дунава се създали верига отъ римско-тракийски градове, много отъ които се запазили и досега. Такива сж градоветѣ Видинъ, Ломъ, Свищовъ, Русе и Силистра. Само че въ старо време тѣ имали други имена (Бонониа, Алмусъ, Нове, Приста и Дурусторумъ). Други западнали. На тѣхното мѣсто днесъ има села. Такива сж селата Арчаръ и Гигенъ. Арчаръ се казвалъ **Рациария**, а Гигенъ се наричалъ **Ескусъ**, по името на р. Искъръ,